

แนวทางการประชาสัมพันธ์

ผ่านสื่อ

ของผู้ปฏิบัติงาน

ด้านสังคมสงเคราะห์

ผลิต 1 มิถุนายน 2565

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

สารบัญ

แนวทางการประชาสัมพันธ์ **ผ่านสื่อ**
ของผู้ปฏิบัติงาน ด้านสังคมสงเคราะห์

1

แนวทางการประชาสัมพันธ์ที่ปฏิบัติได้/ไม่ได้

21

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ
การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ

17

ตัวอย่างภาพการ
ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ

25

Q&A การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ

แนวทางที่ ปฏิบัติได้/ไม่ได้

นำเสนอให้เป็นไปตาม ขอบเขตและหลักการทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
หลักจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มาตรฐานการให้บริการ
ของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพ
สังคมสงเคราะห์ รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

DO's 1 สาร (Message) ที่ควรสื่อสาร

กรณีการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร อาจมีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ

- **ควรพิจารณาถ่วง** การนำเสนอภาพและเสียงที่จะระบุตัวบุคคลของผู้ใช้บริการ แม้จะได้รับการอนุญาตก็ตาม

ควรปรับรูปแบบการสื่อสาร นำเสนอ ดังนี้

- อธิบาย ลักษณะปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น **ไม่เจาะจงพิกัดเชิงพื้นที่ ปกปิด ข้อมูลของผู้ใช้บริการ** เช่น ใช้นามสมมติที่ไม่เชื่อมโยงถึงตัวผู้ใช้บริการ ใช้ภาพวาด ภาพการ์ตูน การใช้คำบรรยายแทนภาพ นำเสนอด้วยอินโฟกราฟิกที่เป็นข้อมูล ภาพรวม หรือการนำเสนอด้วยรูปแบบอื่นที่เป็นการปกป้องผู้ใช้บริการและครอบครัว

- นำเสนอบทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน/วิธีการทำงาน/การให้ความช่วยเหลือ
- นำเสนอบทบาทประชาชนหรือภาคีเครือข่าย ว่าสามารถเข้ามามีส่วนร่วมอย่างไร เช่น การแจ้งเบาะแส/ช่องทางให้ความช่วยเหลือ เป็นต้น
- นำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เน้นสถานการณ์ในภาพรวม เพื่อมุ่งหาแนวทางแก้ไขและ ป้องกันปัญหาหรือหาผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ โดยอาจ มีข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงหรือความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ กลุ่ม องค์กรที่ขับเคลื่อนงาน ในเรื่องที่จะสื่อสาร ประกอบในเนื้อหา เพื่อนำไปสู่การป้องกัน แก้ปัญหาในภาพรวม ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
- นำเสนอข้อมูลข่าวสารในเชิงส่งเสริม ป้องกัน ให้ความรู้ เตือนภัย สร้างความเข้าใจ ที่ถูกต้องให้แก่สังคม นำเสนอวิธีการรับมือและช่องทางขอความช่วยเหลือที่ถูกต้อง ประกอบในเนื้อหาด้วย เช่น
  - 1300 : สายด่วนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
  - 191 : กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ
  - 1323 : สายด่วนสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต
  - 1669 : สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ
- มุ่งนำเสนอเพื่อนำไปสู่การให้ความช่วยเหลือ และควรมีการติดตามนำเสนอข่าวสาร ที่เป็นการสรุปสถานการณ์การช่วยเหลือ พัฒนา ผู้ใช้บริการเป็นระยะ

DO's 1

สาร (Message) ที่ควรสื่อสาร

บริการดี ๆ ที่ขอเสนอ

1 การให้คำปรึกษาแนะนำ

2 เงินสงเคราะห์

(2.1) เงินสงเคราะห์ผู้ด้อยรายได้ในครอบครัวที่มีไม่เกิน 3 คน และขอติดต่อไม่เกิน 3 ครั้งต่อครอบครัว 200

(2.2) เงินสงเคราะห์ผู้ด้อยรายได้ครอบครัวที่มีไม่เกิน 3 คน และขอติดต่อไม่เกิน 3 ครั้งต่อครอบครัว 2,000 บาท และขอติดต่อไม่เกิน 3 ครั้งต่อครอบครัว

(2.3) เงินสงเคราะห์ผู้ด้อยรายได้ครอบครัวที่มีไม่เกิน 3 คน และขอติดต่อไม่เกิน 3 ครั้งต่อครอบครัว 5,000 บาท

(2.4) เงินสงเคราะห์ผู้ด้อยรายได้ที่มีปัญหาสุขภาพหรือมีความพิการหรือทุพพลภาพ หรือมีความพิการหรือทุพพลภาพ หรือมีความพิการหรือทุพพลภาพ

Lactasoy จอจอบคุณ

"บริษัทแลคตาซอย จำกัด"

บริษัท จำกัด "จอจอบคุณ" มีผลิตภัณฑ์นมผงสำหรับเด็กและทารกแรกเกิด

ขอใจดีความสูง ความเร็ว รุ่งเรืองต่อไป

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

"หยุดสร้างบุญบนธุรกิจบาป"

ไม่ให้
ไม่สนับสนุน

3 การพัฒนาทักษะช่างทอ/จัด/ตามแบบ

4 เงินอุดหนุน

1 เงินอุดหนุน

2 เงินอุดหนุน

3 เงินอุดหนุน

1300

เป็นมิตร เป็นธรรม เป็นสังคมดี

หยุดให้เงินขอทาน

การขอทาน

ผิดกฎหมาย

หยุดให้เงินขอทาน

1300

Stop giving money to beggars.

การขอทาน

ผิดกฎหมาย

หยุดให้เงินขอทาน

1300

Stop giving money to beggars.

DO's 1

สาร (Message) ที่ควรสื่อสาร

หนังสือ...ที่ นายวุฒิ ไกรฤกษ์ รวบรวม และนำ เสนอ 3

GRIT : The Power of Passion and Perseverance

สิ่งที่ต้องมี...เมื่อคุณไม่มี...แต่ต้องในชีวิต

Angela Duckworth เขียน / จางจรรยา กงนิษฐ แปล
สำนักพิมพ์ WE LEARN

หนังสือ GRIT เขียนโดย Angela Duckworth นักจิตวิทยาชื่อดังจาก University of Pennsylvania โสภณนิเทศน์นำมาจากงานวิจัยของตัวเธอเองที่ค้นพบว่า ปัจจัยสำคัญของความสำเร็จนั้นมี 2 ประการ คือ ความมุ่งมั่นอย่างเต็มที่ หรือที่เรียกว่า Passion กับความอดทนพยายามที่จะทำสิ่งที่ยิ่งใหญ่หรือที่เรียกว่า Perseverance โดยผู้เขียนเรียกทั้งสองอย่างนี้รวมกันว่า "GRIT" และจากหนังสือสามารถสรุปเป็น 6 ข้อ ดังนี้

- 1 ความสำเร็จ = พลังรัก X ความทุ่มเท**
ความสำเร็จคือการทุ่มเทอย่างเต็มที่ต่อเป้าหมายที่วางไว้ นั่นคือสิ่งที่ต้องทำซ้ำๆ กันทุกวันๆ จนกว่าจะประสบความสำเร็จ
- 2 มี "Passion"**
Passion มาจากการมีอารมณ์รักในสิ่งที่ทำอยู่ เพราะถ้าเราไม่รักในสิ่งที่ทำอยู่ เราจะไม่มี Passion ก็ยากที่จะประสบความสำเร็จ
- 3 มี "Perseverance"**
ในหนังสือ GRIT ผู้เขียนได้บอกว่า Perseverance คือการอดทนที่จะทำซ้ำๆ กันทุกวันๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ
- 4 มี "Growth Mindset"**
คือ การที่เรามองว่า "พัฒนาได้" คือสิ่งที่เราสามารถพัฒนาได้
- 5 มองโลกในแง่ดี**
คือ การมองโลกในแง่ดี มองว่าอุปสรรคต่างๆ เป็นแค่สิ่งท้าทายที่เราสามารถเอาชนะได้
- 6 ไม่ท้อแท้ ไม่ถอย - ไม่ท้อแท้**
คือการที่เรามองว่าอุปสรรคต่างๆ เป็นแค่สิ่งท้าทายที่เราสามารถเอาชนะได้

Coming soon

ภาคชาวเขา - New Normal

2.2.2022

โทร : 053-602579
e-mail : Chpdc.or@gmail.com
Facebook : ศูนย์พัฒนาการอพยพบนพื้นที่สูงจังหวัดเชียงใหม่

มติ คณะรัฐมนตรี

วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2565

การเพิ่มสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เพื่อบรรเทาผลกระทบด้านเศรษฐกิจในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19)

อนุมัติหลักการจ่ายเงินช่วยเหลือพิเศษสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อบรรเทาผลกระทบด้านเศรษฐกิจในปัจจุบัน เป็นระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายน - กันยายน 2565 ในอัตรา ดังนี้

1. กลุ่มผู้สูงอายุ 60 - 69 ปี ได้รับเงินช่วยเหลือพิเศษ จำนวน 100 บาทต่อคนต่อเดือน
2. กลุ่มผู้สูงอายุ 70 - 79 ปี ได้รับเงินช่วยเหลือพิเศษ จำนวน 150 บาทต่อคนต่อเดือน
3. กลุ่มผู้สูงอายุ 80 - 89 ปี ได้รับเงินช่วยเหลือพิเศษ จำนวน 200 บาทต่อคนต่อเดือน
4. กลุ่มผู้สูงอายุ 90 ปีขึ้นไป ได้รับเงินช่วยเหลือพิเศษ จำนวน 250 บาทต่อคนต่อเดือน

กองกิจการอาสาสมัครและภาพประชาชน

12 กฎที่ใช้ได้ตลอดชีวิต

12 RULES FOR LIFE

จอร์แดน บี. บิตอร์สัน เขียน / 55 ภัทพญา แปล
สำนักพิมพ์อมรินทร์

- กฎข้อที่ 1: "ยืนได้ด้วยขาของตัวเอง"**
ไม่ต้องพึ่งพาใครมากเกินไป
- กฎข้อที่ 2: "ดูแลตัวเองให้ดี เหมือนดูแลคนอื่น"**
ดูแลตัวเองให้ดีเหมือนดูแลคนอื่น
- กฎข้อที่ 3: "คบหาคนที่อยากให้คุณได้ดี"**
คบหาคนที่อยากให้คุณได้ดี
- กฎข้อที่ 4: "เปรียบเทียบกับตัวคุณ กับคนที่คุณเป็นในอดีต ไม่ใช่คนที่คนอื่นเป็นตอนนี้"**
เปรียบเทียบกับตัวคุณกับคนที่เคยเป็นในอดีต
- กฎข้อที่ 5: "อย่าให้คุณมองคุณต่ำเกินไป ที่จะทำให้คุณไม่ชอบพวกเขา"**
อย่าให้คุณมองคุณต่ำเกินไป
- กฎข้อที่ 6: "ดูแลบ้านของคุณให้ดีเหมือนบ้านคนอื่น"**
ดูแลบ้านของคุณให้ดีเหมือนบ้านคนอื่น
- กฎข้อที่ 7: "ถ้าสิ่งที่มีความหมาย ไม่ได้ดังใจอย่าท้อใจ"**
ถ้าสิ่งที่มีความหมายไม่ได้ดังใจอย่าท้อใจ
- กฎข้อที่ 8: "พูดความจริง หรืออย่างน้อยก็อย่าโกหก"**
พูดความจริง หรืออย่างน้อยก็อย่าโกหก
- กฎข้อที่ 9: "สนนินใจก่อนว่า คนที่คุณกำลังคิด อาจรู้อะไรที่คุณไม่รู้"**
สนนินใจก่อนว่า คนที่คุณกำลังคิด อาจรู้อะไรที่คุณไม่รู้
- กฎข้อที่ 10: "พูดอะไรให้ชัดเจน"**
พูดอะไรให้ชัดเจน
- กฎข้อที่ 11: "อย่าไปยุ่ง เวลาที่เด็ก ๆ กำลังเล่นสเกตบอร์ด"**
อย่าไปยุ่ง เวลาที่เด็ก ๆ กำลังเล่นสเกตบอร์ด
- กฎข้อที่ 12: "หยุดเพื่อดูลมหายใจของคุณบ้าง"**
หยุดเพื่อดูลมหายใจของคุณบ้าง

DO's 2

การปกปิดข้อมูลส่วนบุคคล/อัตลักษณ์ผู้ใช้บริการ

กรณีจำเป็นที่ต้องนำเสนอข้อมูลข่าวสารของผู้ใช้บริการ

- การบันทึกภาพ/เสียง/วิดีโอของผู้ใช้บริการเพื่อนำไปเผยแพร่ โดยมีการเปิดเผยข้อมูลหรือตัวตนของผู้ใช้บริการ **ต้องได้รับการอนุญาตจากผู้ใช้บริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง** (เช่น ครอบครัว ผู้ดูแล ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์) อย่างถูกต้อง โดยคำนึงถึงประโยชน์และความปลอดภัยสูงสุดของผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ
- การขออนุญาตเพื่อสัมภาษณ์ บันทึกภาพ การเข้าถึงและใช้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการ เจ้าหน้าที่จะต้อง**แจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดของ Consent Form** ให้ชัดเจน หากผู้ใช้บริการยินยอม ต้องมีการเซ็นยินยอม หรือรับรองในเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งนี้ภาพและข้อมูลควรเกี่ยวข้องกัน(บางครั้งมีการนำภาพที่เป็นคนละเหตุการณ์กันมาใช้)
*(โปรดดูตัวอย่างเอกสารแสดงความยินยอม หน้า 27)
- การนำเสนอข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใช้บริการและครอบครัว ควรมุ่งเน้นที่ประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการ ไม่ใช่ความน่าเวทนาสงสาร
- กรณีที่จำเป็นต้องนำเสนอภาพที่สะท้อนความยากลำบากของผู้ใช้บริการ เพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือหรือเป็นประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้บริการ **ควรเซ็นเซอร์รูปภาพด้วยการเบลอ** ซึ่งต้องพิจารณาเพิ่มเติมเป็นราย ๆ ไปว่าจำเป็นต้องเบลอภาพส่วนใดบ้าง เช่น เฉพาะภาพใบหน้า/ศีรษะ/ร่างกาย/สิ่งแวดล้อม หรือใช้การนำเสนอในลักษณะอื่นที่ไม่เปิดเผยตัวตนของผู้ใช้บริการ
- ให้นำเสนอภาพถ่ายเป็นบรรยากาศโดยรวม หรือใช้มุมกล้อง ถ่ายภาพด้านหลัง หรือด้านข้างผู้ใช้บริการ หรือนำเสนอในเชิงศิลปะสร้างสรรค์ ทั้งนี้ภาพและข้อมูลควรเกี่ยวข้องกัน (บางครั้งมีการนำภาพที่เป็นคนละเหตุการณ์กันมาใช้)
- ควรมีการระบุใต้ภาพ/วิดีโอ ให้ความยินยอม ดังตัวอย่างว่า **“เนื้อหา ภาพ และเสียง ได้รับการยินยอมจากบุคคลในภาพแล้ว”**

“เนื้อหา ภาพ และเสียง ได้รับการยินยอมจากบุคคลในภาพแล้ว”

สถานการณ์จำลอง

“เนื้อหา ภาพ และเสียง ได้รับการยินยอมจากบุคคลในภาพแล้ว”

สถานการณ์จำลอง

“เนื้อหา ภาพ และเสียง ได้รับการยินยอมจากบุคคลในภาพแล้ว”

สถานการณ์จำลอง

DO's 3

การนำเสนอภาพเชิงบวก

กรณีที่สามารถเผยแพร่ภาพหรือนำเสนอข้อมูลผู้ใช้บริการได้ โดยเปิดเผยตัวตนของผู้ใช้บริการ

- นำเสนอข้อมูลข่าวสารเชิงบวกที่สะท้อนศักยภาพและความสามารถของผู้ใช้บริการที่เป็นคนดี คนเก่ง มีจิตอาสา สร้างแรงบันดาลใจได้ เช่น เรื่องราวความสำเร็จในชีวิตของผู้ใช้บริการ เป็นต้น และนำเสนอภาพเชิงบวก เช่น การทำกิจกรรมของผู้ใช้บริการ ร่าเริง มีความสุข โดยผ่านการขออนุญาตอย่างถูกต้อง
- การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา หรือมีการรวมกลุ่มบุคคล โดยต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทราบว่าจะมีการบันทึกและเผยแพร่สู่สาธารณะ
- การมอบรางวัล การยกย่องเชิดชูเกียรติ สามารถเผยแพร่ได้ โดยได้รับการยินยอมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น แจงวัตถุประสงค์การนำไปใช้ในขั้นตอนการรับสมัครในหนังสือเชิญเข้าร่วมงาน หรือมีช่องให้ผู้เข้าร่วมงานติ๊กในใบลงทะเบียน หรือติดประกาศภายในงาน หรือแจ้งขณะร่วมงานว่าจะขอบันทึกภาพหรือบันทึกวีดีโอเพื่อนำไปประชาสัมพันธ์ เป็นต้น
- การนำเสนอข้อมูล ภาพหรือสื่อ เพื่อประกอบการทำงาน ในที่ประชุมคณะทำงานต่าง ๆ เช่น ทีมสหวิชาชีพ คณะทำงานกลุ่มย่อย ทีม One Home คณะกรรมการตรวจประเมินมาตรฐานของหน่วยงาน เป็นต้น สามารถทำได้ และต้องระมัดระวังมิให้มีการนำข้อมูล ภาพ หรือสื่อดังกล่าวไปเผยแพร่ในที่สาธารณะ

"เนื้อหา และภาพ ได้รับความยินยอมจากบุคคลในภาพแล้ว"

"เนื้อหา และภาพ ได้รับความยินยอมจากบุคคลในภาพแล้ว"

"เนื้อหา และภาพ ได้รับความยินยอมจากบุคคลในภาพแล้ว"

"เนื้อหา และภาพ ได้รับความยินยอมจากบุคคลในภาพแล้ว"

"เนื้อหา และภาพ ได้รับความยินยอมจากบุคคลในภาพแล้ว"

"เนื้อหา และภาพ ได้รับความยินยอมจากบุคคลในภาพแล้ว"

DO's 3

การนำเสนอภาพเชิงบวก

"เนื้อหา และภาพ ได้รับความยินยอมจากบุคคลในภาพแล้ว"

ออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้า
แปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าปักชาวเขา

"เนื้อหา และภาพ ได้รับความยินยอมจากบุคคลในภาพแล้ว"

"เนื้อหา และภาพ ได้รับความยินยอมจากบุคคลในภาพแล้ว"

"เนื้อหา และภาพ ได้รับความยินยอมจากบุคคลในภาพแล้ว"

"เนื้อหา และภาพ ได้รับความยินยอมจากบุคคลในภาพแล้ว"

Don't

ห้ามสื่อสารในเชิงลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์

* บางครั้งการสื่อสารที่ลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์ อาจเกิดจากความไม่ตั้งใจ ความเคยชิน หรือพบเห็นจากการเผยแพร่ของสื่อบางประเภท เลยคิดว่ากระทำไม่ได้ไม่ผิด จึงต้องระมัดระวังอย่างมาก

- ปกปิดใบหน้าผู้ใช้บริการ ด้วยสัญลักษณ์/ตัวการ์ตูน/รูปทรงวงกลม สีเหลี่ยม สามเหลี่ยม/ เล่นแถบสีดำคาดที่ดวงตาคล้ายนักโทษ
- นำเสนอภาพ โป๊เปลือย อูจาด หรือภาพที่ทำให้ผู้ใช้บริการเป็นตัวตก น่าสงสาร สมเพช หรือภาพที่ผู้ใช้บริการมีลักษณะท่าทางที่ไม่เหมาะสม เช่น นอนเฝ้าน้ำ นั่งอาชาน
- นำเสนอภาพที่สื่อถึงการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม เช่น ผู้ใช้บริการยกมือไหว้เจ้าหน้าที่ เพียงฝ่ายเดียว/ ผู้ใช้บริการนั่งกับพื้นโดยเจ้าหน้าที่ยื่นคำหิว/ เจ้าหน้าที่นั่งไขว่ห้าง ระหว่างสนทนา
- เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เช่น ชื่อ อายุ ที่อยู่และภาพถ่ายที่พิกอาศัย รวมถึงข้อมูลผู้ใกล้ชิดหรือผู้เกี่ยวข้อง
- ใช้นามสมมติ ตั้งชื่อผู้ใช้บริการ ในลักษณะที่ไม่ให้เกียรติ สื่อไปในแนวตลกขบขันและไม่น่าจะเป็นชื่อคนได้ เช่น นายปิกะจู นางยางลบ นางสาวปากกา นายเขียวเปิด นางแสด เป็นต้น
- ใช้ภาษาส่อเสียด เปรียบเปรย ดุถูก หรือทำให้ผู้ใช้บริการได้รับความอับอาย
- ละเมิดสิทธิหรือสร้างความเสียหายแก่ผู้ใช้บริการ และไม่นำเสนอเนื้อหาที่มีผลต่อรูปคดี
- นำภาพผู้ใช้บริการหรือข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการไปเผยแพร่ใน Facebook ส่วนตัว

Don't

ห้ามสื่อสารในเชิงลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์

* บางครั้งการสื่อสารที่ลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์ อาจเกิดจากความไม่ตั้งใจ ความเคยชิน หรือพบเห็นจากการเผยแพร่ของสื่อบางประเภท เลยคิดว่ากระทำไม่ได้ไม่ผิด จึงต้องระมัดระวังอย่างมาก

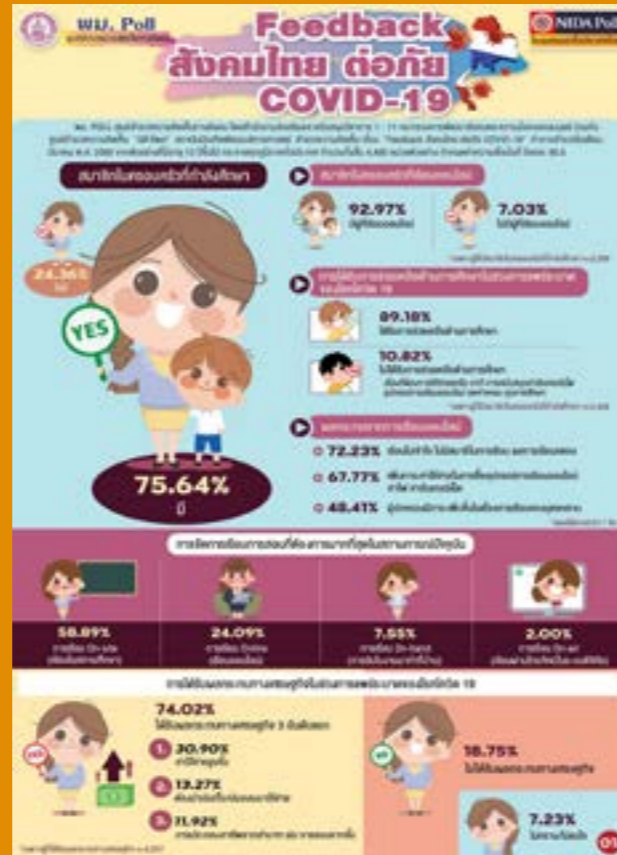
ตัวอย่างภาพ การประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อ

ภาพมุมกว้าง / ภาพบรรยากาศโดยรวม / เน้นองค์กรมากกว่าผู้ใช้บริการ

ภาพมุมแคบ close-up

การใช้ภาพศิลปะเป็นทางเลือกในการเล่าเรื่องกลุ่มประชากรบางในงานสังคมสงเคราะห์

หรือภาพฉายเล่น

กรมฯ | เงินช่วยเหลือพิเศษผู้สูงอายุ อนุมัติ เดือนเมษายน - กันยายน 2565

• การจ่ายเงินช่วยเหลือพิเศษแก่ผู้สูงอายุในครั้งนี้ จะจ่ายเพิ่มจากเดิมยังชีพผู้สูงอายุเป็นรายเดือนตามช่วงอายุ ดังนี้

อายุ	เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ช่วยเหลือพิเศษเพิ่ม	รวม
60-69 ปี	600 บาท/เดือน	100 บาท/เดือน	700
70-79 ปี	700 บาท/เดือน	150 บาท/เดือน	850
80-89 ปี	800 บาท/เดือน	200 บาท/เดือน	1,000
90 ปีขึ้นไป	1,000 บาท/เดือน	250 บาท/เดือน	1,250

ระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายน - กันยายน 2565

คนไร้ที่พึ่ง

คือ บุคคลที่ไร้ที่พึ่งอาศัย และไม่อาจพึ่งพาตนเองได้ หรือพึ่งพาผู้อื่นไม่ได้ โดยขาดความสามารถหรือขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้

บริการดี ๆ ที่จอสมอ

1. การให้คำปรึกษา
2. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. การจัดหาที่พักอาศัย
4. การจัดหาเสื้อผ้าและเครื่องใช้จำเป็น
5. การจัดหาอาหารและเครื่องดื่ม

ติดต่อขอรับบริการ

1. โทรแจ้งที่ศูนย์ช่วยเหลือผู้สูงอายุ โทร. 1319
2. โทรแจ้งที่ศูนย์ช่วยเหลือผู้สูงอายุ โทร. 1319
3. โทรแจ้งที่ศูนย์ช่วยเหลือผู้สูงอายุ โทร. 1319

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ ของผู้ปฏิบัติงานด้าน สังคมสงเคราะห์

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

- **มาตรา 32** ได้ระบุรับรองสิทธิความเป็นส่วนตัว ชื่อเสียง และครอบครัว ไว้ดังนี้ บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียงและครอบครัว **การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้** เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

2. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พุทธศักราช 2550

- **มาตรา 9** ห้ามมิให้ผู้ใดลงพิมพ์โฆษณา หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือข้อมูลใด ๆ อันทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวในคดี **หากฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ**

3. พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พุทธศักราช 2550

- **มาตรา 7** ข้อมูลสุขภาพของบุคคลเป็นความลับส่วนบุคคล ผู้ใดจะนำไปเปิดเผยในประการที่น่าจะทำให้บุคคลนั้นเสียหายไม่ได้ เว้นแต่การเปิดเผยนั้นเป็นไปตามความประสงค์ของบุคคลนั้นโดยตรง หรือ มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ต้องเปิดเผย แต่ไม่ว่ากรณีใด ๆ ผู้ใดจะอาศัยอำนาจหรือสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายอื่นเพื่อขอเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลด้านสุขภาพที่ไม่ใช่ของตนไม่ได้ **หากฝ่าฝืนมาตรา 7 จะมีโทษทางอาญาตามมาตรา 49 จำคุกไม่เกิน 6 เดือนปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ**

รัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2560

พระราชบัญญัติ คุ้มครอง
ผู้ถูกกระทำด้วยความ
รุนแรงในครอบครัว
พุทธศักราช 2550

พระราชบัญญัติ
สุขภาพแห่งชาติ
พุทธศักราช 2550

4. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พุทธศักราช 2551

มาตรา 56 ผู้ใดบันทึกภาพ แพร่ภาพ พิมพ์รูป บันทึกเสียง แพร่เสียงหรือสิ่งอื่นที่สามารถแสดงว่าบุคคลใดเป็นผู้เสียหายจากการกระทำผิดฐานค้ามนุษย์ รวมทั้งโฆษณาหรือเผยแพร่ข้อความ ซึ่งปรากฏในทางสอบสวน ของพนักงานสอบสวนหรือในทางพิจารณาคดีของศาล ที่ทำให้บุคคลอื่นรู้จักชื่อตัว ชื่อสกุล ของผู้เสียหายหรือบุคคลในครอบครัวผู้เสียหาย และโฆษณาหรือเผยแพร่ข้อความ ภาพ หรือเสียง ที่เปิดเผยสถานที่อยู่ สถานที่ทำงาน สถานที่ศึกษาของบุคคลที่เป็นผู้เสียหาย **หากฝ่าฝืนมีโทษทางอาญา จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ**

5. พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พุทธศักราช 2556

หมวด 5 การควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ **มาตรา 28** ให้วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ดังต่อไปนี้ เป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รับอนุญาต (1) วิชาชีพที่ดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์หรือพนักงานสังคมสงเคราะห์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต กฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด (2) วิชาชีพที่ดำเนินการโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมสงเคราะห์หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง กับงานด้านสังคมสงเคราะห์ ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมายว่าด้วยค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด (3) วิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ในหน่วยงานของรัฐ (4) วิชาชีพสังคมสงเคราะห์อื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา **มาตรา 32** ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ต้องประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามข้อบังคับ ทั้งต้องดำรงตนและปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ **มาตรา 33** ข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย (1) จรรยาบรรณต่อตนเอง (2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ (3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ (5) จรรยาบรรณต่อสังคม **ถ้าประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มาตรา 34 มีโทษ ได้แก่ (1) ตักเตือนเป็นหนังสือ (2) ภาคทัณฑ์ (3) พักใช้ใบอนุญาตโดยกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินสองปี (3) เพิกถอนใบอนุญาต**

6. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2560

- **มาตรา 16** ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลง ที่ทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย **มีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน 200,000 บาท**

7. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พุทธศักราช 2562

- **มาตรา 26** ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล หรือข้อมูลได้ซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- **มาตรา 27** ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล **หากฝ่าฝืนมีโทษทางอาญา จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ**

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พุทธศักราช 2551

พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พุทธศักราช 2556

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2560

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พุทธศักราช 2562

Q & A

การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ

Q1 : การประชาสัมพันธ์สื่อสาธารณะ จรรยาบรรณสื่อมีอะไร แตกต่างจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

A1 : หลักการจรรยาบรรณคล้ายคลึงและสอดคล้องกัน คือนับจริยธรรมด้านการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเป็นส่วนตัวและการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล นำเสนอข้อมูลอย่างเหมาะสมระมัดระวัง และไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น แต่เป้าหมายการสื่อสารนั้นมีความแตกต่างกัน คือ ประชาสัมพันธ์มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร แต่สื่อมวลชนมุ่งเน้นตรวจสอบเผด็จการ (จาก ข้อบังคับองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการเผยแพร่รายการ พ.ศ. 2563 ข้อ 8 และมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มาตรฐานที่ 4)

Q2 : กฎหมายและจรรยาบรรณมีข้อพึงระวังในการประชาสัมพันธ์สื่อสาร สาธารณะอย่างไร

A2 : **กฎหมาย**เป็นข้อบังคับที่ใช้กับบุคคล มีการกำหนดองค์ประกอบว่าเป็นการกระทำแบบใด ถ้าเป็นกฎหมายทางอาญามีโทษปรับหรือจำคุก ในขณะที่เดียวกันกฎหมายคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล เป็นกฎหมายแพ่งที่ผู้เสียหายสามารถฟ้องเรียกค่าเสียหายจากผู้ละเมิดได้ สำหรับ**จรรยาบรรณ** คือ ข้อบังคับทางวิชาชีพ มาตรฐานจรรยาบรรณอาจมีประเด็นที่กฎหมายกำหนด การทำผิดจรรยาบรรณไม่ได้กำหนดโทษทางกฎหมาย แต่จะมีโทษอย่างอื่น เช่น ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ เป็นต้น

Q3 : วิธีการแสดงความยินยอมของบุคคล ในการประชาสัมพันธ์สื่อสาธารณะ

A3 : สามารถทำได้ 3 วิธี

1. โดยการลงนาม (Written Consent) สามารถลงนามในใบแสดงความยินยอมได้ (Consent Form) ด้วยความสมัครใจ
2. โดยวาจา (Verbal Consent) เช่น กรณีจัดงานกิจกรรม โครงการพัฒนาเสริมพลัง หรือจัดงานสัมมนาต่าง ๆ ที่มีประชาชนบุคคลทั่วไปคนในชุมชน เข้าร่วมงานจำนวนมาก ให้ขออนุญาตด้วยวาจาแจ้งประชาสัมพันธ์ภายในงาน หรือแจ้งที่โต๊ะลงทะเบียนหน้างาน เป็นต้น โดยแจ้งว่าหากท่านใดไม่สะดวกสามารถปฏิเสธ หรือแจ้งว่าไม่ยินยอมได้
3. โดยการปฏิบัติ (Action Consent) คือ บุคคลไม่มีพฤติกรรมปฏิเสธ

Q4 : ตัวอย่างแบบแสดงความยินยอม (Consent Form)

A4 : เจ้าหน้าที่หน่วยงานสามารถจัดทำเป็นหนังสือหรือจัดทำผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในการขอความยินยอมจากบุคคล ซึ่งต้องกระทำโดยชัดแจ้งและสมัครใจเข้าถึงง่าย และมีการอธิบายรายละเอียดให้เข้าใจชัดเจนถึงวัตถุประสงค์ ประโยชน์และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และต้องไม่เป็นการหลอกลวงให้เกิดความเข้าใจผิด ดังตัวอย่างที่ดัดแปลงมาจากสำนักงานพัฒนารัฐบาล ดิจิทัล (องค์การมหาชน)

ตัวอย่างเอกสารแสดงความยินยอม (Consent Form)

เอกสารแสดงความยินยอม (Consent Form)

วันที่ _____

งานบริการ _____

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว _____

ในฐานะ ผู้ใช้บริการ

ผู้มีอำนาจกระทำแทนผู้ให้บริการ ชื่อ _____

เกี่ยวข้องเป็น _____ ของผู้ให้บริการ

“ให้” ความยินยอม

“ไม่ให้” ความยินยอม

ในการให้ _____ (ชื่อหน่วยงาน) _____ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดำเนินการ จัดเก็บ รวบรวม เก็บรักษา ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อใช้ในการกิจการของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานในสังกัด ... (ระบุการให้ความช่วยเหลือ การประชาสัมพันธ์การให้ความช่วยเหลือ ติดตามญาติประชาสัมพันธ์การทำงานด้าน CSR หรือสนับสนุนการทำงานของกลุ่มเป้าหมาย เป็นต้น)

ก่อนการแสดงเจตนา ข้าพเจ้าได้อ่านรายละเอียดจากเอกสารแสดงความยินยอม หรือได้รับคำอธิบายจากเจ้าหน้าที่ _____ (ชื่อหน่วยงาน) _____ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้หรือเปิดเผย ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล และมีความเข้าใจดีแล้ว

ในการ “ให้ความยินยอม” หรือ “ไม่ให้ความยินยอม” ในเอกสารนี้ ข้าพเจ้าได้กระทำด้วยความสมัครใจมิได้ถูกบังคับ ชูเชิญหรือชักจูงใจจากผู้ใด และข้าพเจ้าได้รับทราบแล้วว่า จะถอนความยินยอมนี้เมื่อใดก็ได้ เว้นแต่ เป็นกรณีที่ถูกจำกัดสิทธิดังกล่าวตามกฎหมาย

ทั้งนี้ หากข้าพเจ้าได้ถอนความยินยอมแล้ว การถอนความยินยอมดังกล่าวไม่กระทบต่อการดำเนินการใด ๆ ที่ได้กระทำไปแล้วก่อนการถอนความยินยอม

ลงชื่อ.....

(.....)

ที่มา ดัดแปลงมาจาก สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
<https://www.dga.or.th/document-sharing/article/59030/>

QR CODE ดาวโหลด
เอกสารแสดงความยินยอม (Consent Form)

Q5 : กรณีติดตามญาติของผู้ใช้บริการ สามารถเผยแพร่ภาพประชาสัมพันธ์ได้หรือไม่

A5 : ได้ โดยยึดถือหลักการและแนวคิดของวิชาชีพ ที่มุ่งที่ประโยชน์ของผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ โดยผู้ให้บริการทั่วไป ที่สามารถให้ความยินยอมได้ ยังต้องใช้แบบแสดงความยินยอม (Consent Form) ก่อนการเผยแพร่ แต่สำหรับงานบริการ ที่ไม่สามารถให้ความยินยอมได้ เช่น ผู้ป่วยจิตเวช/อัลไซเมอร์ สามารถดำเนินการได้เลย ทั้งนี้ การเผยแพร่ต้องเป็นไปภายใต้หลักเกณฑ์ ช่องทางการเผยแพร่ และตามระยะเวลาที่กำหนด เป็นต้น

ผู้ใช้บริการ

ผู้มีอำนาจกระทำแทนผู้ให้บริการ ชื่อ _____

เกี่ยวข้องเป็น _____ ของผู้ให้บริการ

Q6 : ข้อควรปฏิบัติต่อการเบลอหน้ากลุ่มเป้าหมายของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เมื่อจำเป็นต้องมีการสื่อสารสาธารณะ

A6 : กรณีจำเป็นต้องเบลอหน้า ได้แก่ ผู้ใช้บริการในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง, ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง, ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิต, กลุ่มเปราะบางที่ได้รับการช่วยเหลือ กรณีไม่จำเป็นต้องเบลอหน้า ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายสมาชิกนิคมสร้างตนเอง ราชกรบนพื้นที่สูง หรือบุคคล กลุ่ม องค์กรที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา การมอบรางวัล การยกย่องเชิดชูเกียรติ หรือบุคคลยินยอมให้เปิดเผยใบหน้าเป็นกรณีศึกษาและเผยแพร่สู่สาธารณะได้
หมายเหตุ กลุ่มเป้าหมายต้องให้ความยินยอม ก่อนเผยแพร่ทุกครั้ง

Q7 : การเผยแพร่ภาพเพื่อประชาสัมพันธ์ภารกิจ ผลการดำเนินงานของหน่วยงาน สามารถใช้ภาพผู้ให้บริการประกอบได้หรือไม่

A7 : ไม่ได้ ถือเป็นไปตามหลักการการเก็บรักษาความลับ ซึ่งเป็นจรรยาบรรณหนึ่งของนักสังคมสงเคราะห์ และอาจเป็นการละเมิดสิทธิผู้ให้บริการ จึงไม่ควรนำภาพผู้ให้บริการไปเผยแพร่ หรือแม้กระทั่งการนำไปเสนอในที่ประชุมต่าง ๆ ยกเว้นได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลแล้ว

Q8 : ผู้ใช้บริการยินยอมให้หน่วยงานสามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ได้แล้ว เราสามารถส่งต่อให้หน่วยงานอื่นนำไปเผยแพร่ต่อได้หรือไม่

A8 : สามารถทำได้ เนื่องจากได้รับความยินยอมแล้วตามวัตถุประสงค์และเจตนาที่อธิบายในเอกสารแสดงความยินยอม Consent Form อย่างไรก็ตาม ต้องสอบถามวัตถุประสงค์การใช้ข้อมูลของบุคคลที่ 3 ด้วย หากเป็นกรณีที่บุคคลที่ 3 มีอำนาจตามกฎหมายในการขอข้อมูลอยู่แล้ว สามารถให้ได้ ถ้าจะให้ชัดเจนก็ต้องระบุในเอกสารแสดงความยินยอม Consent Form ให้ครอบคลุมบุคคลที่ 3 ด้วย ทั้งนี้ ก็เพื่อประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลเป็นสำคัญ

Q9 : กรณีหน่วยงานอื่นที่ร่วมลงช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายร่วมกัน ได้นำภาพผู้ให้บริการไปเผยแพร่สื่อสารสาธารณะโดยที่ หน่วยงาน พส. ไม่ทราบ ควรทำอย่างไร

A9 : ควรอธิบายหลักการและกฎหมายเรื่องการเผยแพร่สื่อสารสาธารณะให้ชัดเจนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก ว่าสามารถทำได้ในลักษณะไหน อย่างไรบ้าง เช่น ต้องขอความยินยอมทุกครั้ง หรือนำเสนอภาพได้เฉพาะในระดับผู้บังคับบัญชาเท่านั้น เป็นต้น แต่ถ้ามีการเผยแพร่สื่อสารสาธารณะออกไป และเกิดความเสียหายต่อผู้ให้บริการ ความรับผิดชอบจะอยู่ที่ผู้เผยแพร่เป็นสำคัญ เป็นต้น

Q10 : หากสื่อมวลชนติดต่อให้หน่วยงานให้สัมภาษณ์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้บริการ ต้องดำเนินการอย่างไร

A10 : หน่วยงานพิจารณาประเด็นที่สื่อมวลชนสัมภาษณ์ ถ้าเป็นเชิงบวกและเป็นประโยชน์ต่อผู้ให้บริการ แนะนำให้ทำหนังสือขออนุญาตถึงอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ในการเข้ามาสัมภาษณ์ต่อไป รวมถึงแจ้งหลักการและแนวทางที่ควรปฏิบัติให้กับสื่อมวลชนทราบ

Q11 : กรณีส่งผู้ให้บริการกลับคืนสู่ครอบครัว หน่วยงานจะนำภาพถ่ายเผยแพร่สื่อสารสาธารณะ จำเป็นต้องเบลอหน้าภาพผู้ให้บริการ หรือสมาชิกในครอบครัวด้วยหรือไม่

A11 : การส่งกลับคืนสู่ครอบครัวเป็นการยุติการให้บริการรูปแบบหนึ่งตามกระบวนการสังคมสงเคราะห์และเป็นเรื่องที่ดี กรณีนี้ต้องขอความยินยอมจากผู้ให้บริการและสมาชิกในครอบครัวก่อนเผยแพร่ทุกครั้ง แต่ทั้งนี้ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาสภาพความเหมาะสมของผู้ให้บริการแต่ละรายด้วย หากเผยแพร่ภาพแล้วจะได้รับผลกระทบเล็กน้อยเพียงใด

Q12 : กรณีหน่วยงานมอบของขวัญให้ผู้สูงอายุ 100 ปี และมีญาติผู้สูงอายุร่วมอยู่ในภาพด้วย ควรเบลอภาพก่อนเผยแพร่สื่อสารสาธารณะ หรือไม่

A12 : หากเป็นการนำเสนอภาพเชิงบวก แสดงความยินดี เป็นขวัญกำลังใจ สามารถเผยแพร่ภาพผู้สูงอายุและภาพญาติได้ แต่ต้องได้รับความยินยอมจากสูงอายุและญาติก่อนเผยแพร่ทุกครั้ง

Q13 : กรณีหน่วยงานลงพื้นที่ช่วยเหลือคนเร่ร่อนและมีอาการทางจิตเวช สามารถถ่ายภาพเผยแพร่สื่อสารสาธารณะโดยปิดบังหรือเบลอใบหน้าได้หรือไม่

A13 : คนเร่ร่อนและมีอาการทางจิตเวชที่หน่วยงานให้ความช่วยเหลือตามภารกิจหน้าที่อยู่แล้วนั้น จำเป็นต้องใช้ความระมัดระวังในการเผยแพร่ภาพเป็นอย่างมาก ซึ่งลักษณะภาพที่จะเผยแพร่ออกไปต้องไม่แสดงถึงการลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์ของผู้ใช้บริการ ยังต้องปิดบังหรือเบลอใบหน้าอยู่ หรือเลือกวิธีการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่บ่งบอกถึงตัวผู้ให้บริการแทน

Q14 : กรณีหน่วยงานลงพื้นที่พบคนเร่ร่อนและมีอาการทางจิตเวช ไม่สามารถให้ความยินยอมในการถ่ายภาพเผยแพร่สื่อสารสาธารณะได้ จะต้องดำเนินการอย่างไร

A14 : หากหน่วยงานถ่ายภาพ เพื่อวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูล เป็นหลักฐานประกอบการคุ้มครอง ช่วยเหลือ ถือเป็นดำเนินการตามภารกิจ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย สามารถถ่ายภาพได้โดยไม่ต้องขอความยินยอม แต่หากจะถ่ายภาพเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ จำเป็นต้องใช้ความระมัดระวังในการเผยแพร่ภาพร่วมด้วย

Q15 : กรณีลงพื้นที่จัดระเบียบผู้ทำการขอทาน ในพื้นที่สาธารณะ สามารถเผยแพร่ภาพสื่อสารสาธารณะได้หรือไม่

A15 : ผู้ทำการขอทาน ถือว่าเป็นผู้ใช้บริการตาม พ.ร.บ. ควบคุมการขอทาน พ.ศ. 2559 การถ่ายภาพไปเผยแพร่ต่อสาธารณะถือเป็นการละเมิดอย่างหนึ่ง แต่หากถ่ายภาพใบหน้าผู้ทำการขอทานเพื่อเข้าสู่กระบวนการช่วยเหลือ คุ้มครอง พัฒนาศักยภาพ ก็สามารถทำได้ แต่กรณีถ่ายภาพเพื่อเผยแพร่สื่อสารการทำงานของหน่วยงาน อาจต้องเลือกถ่ายภาพมุมกว้าง ภาพการลงพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานภาคี ภาพที่เกี่ยวข้องในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สถานที่ที่จัดระเบียบภาพตลาด ภาพวัดที่เราลงพื้นที่ หรือการอธิบายข้อความเป็นข้อมูลว่าพบผู้ทำการขอทานกี่คนแทน เป็นต้น

Q16 : กรณี อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ลงพื้นที่ร่วมกับหน่วยงาน แล้วนำภาพถ่ายที่ช่วยเหลือผู้ใช้บริการที่ประสบปัญหาทางสังคม

A16 : ให้หน่วยงานหรือผู้ลงพื้นที่ร่วมกับ อพม. ชี้แจง อพม. ให้เข้าใจ และระมัดระวังต่อการเผยแพร่ข้อมูลสื่อสารสาธารณะ ซึ่งอาจผิดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล PDPA เป็นต้น

Q17 : กรณีผู้มาบริจาคเข้ามาเลี้ยงอาหารผู้ใช้บริการหรือบริจาคสิ่งของในหน่วยงาน มักจะถ่ายภาพผู้ใช้บริการ ซึ่งบางครั้งอยู่ในอิริยาบถที่ไม่เหมาะสมและนำไปโพสต์ในสื่อโซเชียลต่าง ๆ กรณีเช่นนี้หากเกิดผลกระทบในทางลบหรือความเสียหายแก่ผู้ใช้บริการ หน่วยงานต้องรับผิดชอบหรือไม่

A17 : เมื่อบุคคลภายนอกถ่ายภาพแล้วนำไปเผยแพร่ในช่องทางต่าง ๆ ถือเป็นความรับผิดชอบส่วนตัวของบุคคลนั้น ทั้งนี้ หน่วยงานต้องแสดงออกถึงการห้ามผู้บริจาคถ่ายภาพไว้ด้วย อาจโดยวาจาหรือติดป้ายห้ามถ่ายภาพภายในหน่วยงาน หากเกิดขึ้นความเสียหาย หน่วยงานจะไม่เกี่ยวข้องหรือต้องรับผิดชอบ

Q18 : หน่วยงานสามารถเผยแพร่ภาพถ่ายของผู้มาบริจาคสิ่งของ ได้หรือไม่

A18 : กรณีนี้ถือเป็นการนำเสนอภาพเชิงบวก สามารถนำเสนอภาพถ่ายของผู้บริจาคได้ แต่ต้องขออนุญาตผู้มาบริจาคก่อน อาจกระทำด้วยวาจาก็ได้

Q19 : กรณีที่สื่อมวลชนเข้ามาถ่ายภาพบรรยากาศภายในหน่วยงาน และมีผู้ใช้บริการอยู่ในภาพด้วยจะต้องทำอย่างไร

A19 : กรณีนี้ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้บริการ และหน่วยงานต้องแจ้งกับสื่อมวลชนว่าไม่ให้ถ่ายภาพใบหน้าผู้ใช้บริการ อาจถ่ายภาพมุมแคบ เช่น ภาพขา ภาพมือ ภาพบรรยากาศของหน่วยงานโดยรวมแทน

Q20 : หน่วยงานนิคมสร้างตนเอง ประสงค์ทำข่าวเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หน่วยงาน จำเป็นต้องใช้เอกสารแสดงความยินยอม Consent Form จากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นสมาชิกนิคมหรือไม่

A20 : การนำเสนอภาพการให้บริการเอกสารสิทธิ์ น.ค.3 ของนิคมสร้างตนเอง งานสินเชื่อหรืองานให้บริการอื่นทั่วไป เป็นกิจกรรมเชิงบวก เป็นกิจกรรมที่ไม่ได้กระทบหรือสร้างความเสียหายให้กับสมาชิกนิคมที่มาใช้บริการ สามารถถ่ายภาพและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ได้ โดยต้องได้รับความยินยอมจากสมาชิกนิคมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น แจ้งด้วยวาจา การใช้เอกสารแสดงความยินยอม Consent Form เป็นต้น

Q21 : กรณีผู้ใช้บริการยินยอมให้เผยแพร่ภาพได้ แต่ญาติไม่ยินยอม จะทำอย่างไร

A21 : ความยินยอมเป็นสิทธิเฉพาะบุคคล ถ้าเจ้าตัว คือ ผู้ใช้บริการ มีสติสัมปชัญญะดี รู้เรื่อง ให้การยินยอม ก็ถือว่าดำเนินการเผยแพร่ได้ แต่กรณีที่ผู้ใช้บริการ ไม่อยู่ในภาวะที่สามารถตัดสินใจเองได้ เช่น เป็นผู้เยาว์ เป็นคนไร้ความสามารถ ก็ต้องมีผู้ให้ความยินยอมแทน เช่น ครอบครัว ผู้ดูแล ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์

Q22 : เอกสารแสดงความยินยอม Consent Form จำเป็นต้องมีผู้เกี่ยวข้องลงนาม เป็นพยานช่วงถ่ายด้วยหรือไม่

A22 : ไม่จำเป็นต้องมี แต่ถ้าหน่วยงานจะใส่เพิ่มเติมมาก็ไม่เป็นปัญหา

Q23 : เอกสารแสดงความยินยอม Consent Form จำเป็นต้องมีชื่อเจ้าหน้าที่ที่ขอความยินยอมเซ็นชื่อร่วมอยู่ในเอกสารด้วยหรือไม่

A23 : ไม่จำเป็น เนื่องจากการมีชื่อผู้ใช้บริการ หรือชื่อครอบครัว ผู้ดูแล ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ ก็เพียงพอแล้ว

Q24 : กรณีหน่วยงานถ่ายภาพข้างหลัง ด้านข้างของผู้ใช้บริการ เพื่อเผยแพร่สื่อสารสาธารณะ จำเป็นต้องใช้เอกสารแสดงความยินยอม Consent Form หรือไม่

A24 : ตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ลำดับแรก คือ ต้องเลือกที่จะไม่ถ่ายภาพผู้ใช้บริการเพื่อสื่อสารสาธารณะเลย รวมถึงไม่นำเสนอข้อมูลที่ระบุตัวตนได้ จึงไม่ต้องใช้ Consent Form แต่ถ้าถ่ายภาพข้างหลัง ด้านข้างของผู้ใช้บริการ ก็ยังสามารถทำให้ระบุตัวตนได้ บางครั้งเห็นแค่ใบหู ต่าผมเล็ก ๆ ก็ทำให้คนรู้จักกับผู้ใช้บริการรู้ว่า เป็นใคร แม้จะไม่เห็นใบหน้าก็ตาม เพราะฉะนั้นต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้บริการก่อนทุกครั้ง

Q25 : กรณีลงพื้นที่เพื่อให้การช่วยเหลือครัวเรือนเปราะบาง หน่วยงานมีการถ่ายภาพบันทึกวิดีโอ ทุกครัวเรือนและได้ส่งให้จังหวัด พิจารณาในการส่งกระทรวงในภาพรวมเผยแพร่ต่อ หน่วยงานต้องมีหนังสือให้ครัวเรือนเปราะบาง ยินยอมทุกครั้งหรือไม่

A25 : การเก็บข้อมูลส่วนบุคคลด้วยหลักแล้วต้องขอความยินยอม หรือบางครั้งเป็นข้อยกเว้น เนื่องจากเป็นการปฏิบัติตามภารกิจ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หน่วยงานอาจให้กลุ่มเป้าหมายครัวเรือนเปราะบาง แสดงความยินยอมด้านข้อมูลและการนำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อในครั้งเดียวกันเลย ซึ่งถ้าจะไม่ให้เป็นภาระแก่หน่วยงาน อาจต้องพิจารณาเลือกบางเรื่องที่สุ่มเสี่ยงหรือน่าจะเป็นประเด็นที่เกิดผลกระทบมาขอความยินยอม แต่บางเรื่องที่ทำตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายก็ไม่ต้องขอความยินยอม ผู้ปฏิบัติงานควรแยกประเด็นให้ถูกต้องระหว่างการขอถ่ายภาพ กับการขอใช้ภาพถ่ายไปเผยแพร่ การขอถ่ายภาพไม่ใช่การใช้ข้อมูลส่วนบุคคล แต่การนำภาพถ่ายไปเผยแพร่ต่อต้องศึกษา พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ตอนขอถ่ายภาพก็แจ้งกลุ่มเป้าหมายครัวเรือนเปราะบาง ด้วยว่าหน่วยงานขอบันทึกภาพ เพื่อวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

Q26 : ขอรบกวนตัวอย่างกรณีเบลอภาพผู้ใช้บริการ ควรทำอย่างไร

A26 : ที่ดีที่สุด คือ พยายามไม่ถ่ายภาพให้เห็นผู้ใช้บริการ หรือสัญลักษณ์ที่บ่งบอกความเป็นตัวตน เช่น รอยสัก ตี๋งหู โดยอาจจะถ่ายภาพระยะไกล ภาพผู้ใช้บริการหันหลังแทน แต่หากหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงจะใช้การเบลอภาพที่ใบหน้า ซึ่งในเบื้องต้นขอแนะนำให้ใช้ Application Point Blur หรือใช้ไลน์ในการเบลอหน้า สำหรับวิธีการเบลอวิดีโอ ขอแนะนำให้ศึกษาจาก Application CapCut

Q27 : หน่วยงานควรมีการจัดเก็บและป้องกันการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการ เช่น ภาพ วิดีโอ เสียง ฯลฯ อย่างไร

A27 : ตามหลักการและกระบวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ จำเป็นต้องรักษาความลับของผู้ใช้บริการ เพื่อให้ผู้ใช้บริการเกิดความมั่นใจ และไม่ควรรนำเรื่องราวของผู้ใช้บริการไปเปิดเผยให้ผู้อื่นรู้ แต่ถ้าจะเปิดเผยควรขออนุญาตและบอกจุดประสงค์ในการเปิดเผยเรื่องราวของผู้ใช้บริการ พร้อมทั้งการได้รับอนุญาตจากผู้ใช้บริการด้วย ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการให้บริการของหน่วยงาน และตามพระราชบัญญัติการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. 2557 มาตรา 26 กำหนดว่าสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง หรือสถานที่ที่รับคนไร้ที่พึ่งไว้ทำงานต้องปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลของคนไร้ที่พึ่ง เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น หน่วยงานจำเป็นต้องมีระบบกลไกการจัดเก็บและป้องกันการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้บริการ เช่น มีคำสั่งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ การมีรหัสการเข้าถึงข้อมูล การมีอุปกรณ์ เครื่องมือ ห้องหรือตู้แยกไว้เฉพาะผู้เกี่ยวข้องในการเข้าถึงข้อมูลได้เท่านั้น เป็นต้น

Q28 : กรณีจัดเก็บเอกสารแสดงความยินยอม ควรมีวิธีการเก็บอย่างไร ระยะเวลาานแค่ไหน กังวลเรื่องปริมาณเอกสารในอนาคต

A28 : เอกสารแสดงความยินยอม สามารถเก็บรวมไว้ได้ที่แฟ้มประวัติผู้ใช้บริการ/สมาชิกคนสร้างตนเอง โดยสามารถเก็บไว้ได้นาน ไม่มีระยะเวลากำหนด อาจสแกนแล้วเก็บเป็นไฟล์ก็ได้ หรืออาจใช้วิธีการให้ติดในช่องให้ความยินยอมถ่ายภาพและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในใบลงชื่อผู้มาติดต่อราชการ หรือใต้คลิป/ใต้ภาพให้ระบุว่าได้รับการยินยอมให้ถ่ายทำเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แล้ว ก็จะช่วยลดกระดาษได้ ทั้งนี้ โดยหลักการ ข้อมูลส่วนบุคคลให้เก็บเท่าที่จำเป็นต้องใช้ เมื่อหมดความจำเป็นก็ทำลายทิ้งได้ สำหรับภาพเพื่อการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ ที่ไม่ใช้การแบบเป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายทางราชการ หมดความจำเป็นก็สามารถลบทิ้งได้

หากมีข้อสงสัยสามารถปรึกษาหาหรือหัวหน้าหน่วยงานหรือติดต่อ กลุ่มประชาสัมพันธ์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ โทร. 0 2659 6245
กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โทร. 0 2659 6325

อ้างอิง

มูลนิธิพัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทยร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์. แนวปฏิบัติการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเด็กที่มีผลต่อครอบครัวและสังคม. 2565.

ขอขอบคุณข้อมูล

คณะทำงานจัดทำแนวทางการสื่อสารสาธารณะของผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

พศ. ภีรกาญจน์ ไคนุ่นา อาจารย์ประจำสาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ผู้ปฏิบัติงานกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ภาพประกอบจากสื่อออนไลน์

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายอนุกุล ปัดแก้ว

อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

คณะผู้จัดทำ

นางอุมาภรณ์ ฟ่องจิตต์

นักสังคมสงเคราะห์เชี่ยวชาญ

นายกิตติภักดิ์ ศิลปโอสถ

หัวหน้ากลุ่มกฎหมาย

นางสาวจารุพัสตร์ พิษิตานนท์

นักพัฒนาสังคมชำนาญการ

นายพงษ์ศักดิ์ นาคศรีจันทร์

นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ

นางสาวนิรดา วรรณดิษกุล

นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ

นางสาวพนิตพร เลิศไกร

นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ

นางสาวชิดชนก โชติแก้ว

นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ

นางสาวจริยา จันตะคำ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

นางสาวพินาภรณ์ ศันตีวิษยะ

เจ้าหน้าที่สนับสนุนปฏิบัติงานวิเคราะห์นโยบายและแผน

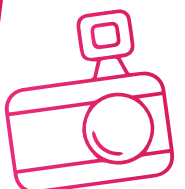
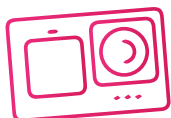
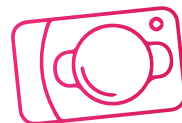
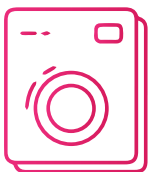
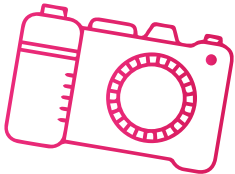
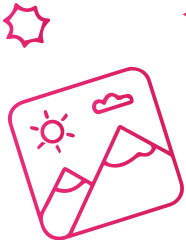
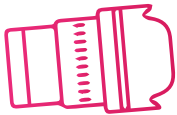
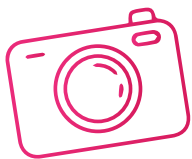
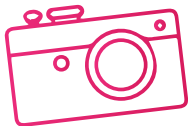
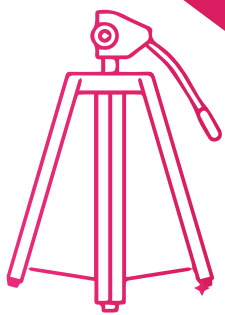
ออกแบบ/กราฟิกดีไซน์

กลุ่มประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการกรม

แนวทางการประชาสัมพันธ์ **ผ่านสื่อ** ของผู้ปฏิบัติงาน ด้านสังคมสงเคราะห์

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

PHOTO

